

Gammelt arvesølv

TANTE TUT FRA PARIS. Prod.: Palladium 1956. Manus. og instr.: Peer Guldbrandsen. Foto: Henning Bendtsen. Musik: Sven Gyldemark. Medv.: Ellen Gottschalck, Mogens Wietb, Helle Virkner, Henning Moritzen, Jacob Nielsen, Lily Weiding, Preben Lerdrøff Rye.

Hvor er det dog velsignet, at vi endnu herhjemme har en trofast skare af filmsinstruktører, der forstår at holde sig fri af fjlollede „filmiske“ ideer og i stedet sætter i scene, så folk af mit kaliber kan forstå, hvad det går ud på. Peer Guldbrandsen, den kvikke spasmager bag „Tante Tut fra Paris“, går ingen snejdige og ubegribelige svinekærinder, men skænker os tværtimod ret så hjertelig og sjov en hyggefilm. Ganske vist har filmen om den rare tante Tut et par steder, hvor man jo nok skal strenge sig vel rigeligt an for at følge med i forviklingerne, og fader, som jeg så filmen sammen med, var heller ikke altid rigtig med, skønt han jo dog er en belæst og erfaren mand. Men så lagde vi hovederne i blod, da vi kom hjem, og så kan det rigtignok være, at snakken gik. Jo, den Peer Guldbrandsen er en drevet svend, og hans film er det gedigneste arvesølv i vores gamle skuffe. Og skuespillerne er vel nok gode; fader og jeg vil sent glemme Mogens Wietbs pragtpræstation som parisisk gadesanger med glimi i øjet og en mælodii, som vi næsten kunne, før vi havde hørt den.

Chr. Bjelkeby jun.

To versioner

SVEDOMI (INGEN SA DET SKE). Prod.: Ceskoslovenska Stati film 1948. Manus.: Jiri Fried. Instr.: Jiri Krejci. Foto: Rudolf Stabl. Musik: Jiri Sust. Medv.: Vášová, Milos Nedbal, Jan Prokes, Irena Kacirkova, Eduard Dubsky, Bohus Záhorsky, O. Hoblik, Fr. Slégr.

MUERTE DE UN CICLISTA (EN CYKLISTS DØD). Prod.: Sueva Films/Cesareo Gonzalez/Trionfazione 1955. Manus.: Juan-Antonio Bardem, Luis F. de Igoa. Instr.: Juan-Antonio Bardem. Foto: Alfredo Fraile. Dekorationer: Enrique Alarcón. Musik: Isidoro Maiztegui. Medv.: Lucia Bosé, Otello Toso, Alberto Closas, Julie Delgado Caro, Carlos Casaravilla, Bruna Corrá.

I følge Bjørn Rasmussen så Bardem „Ingen så det ske“, for han iscenesatte „En Cyklists Død“, der formentlig er inspireret af den tjekkiske film. Ved et tilfælde, der ligner en studiekredside, har de to film kunnet ses herhjemme med kort mellemrum.

Den tjekkiske er rent realistisk. En ægtemand på rejse forlyster sig med en „lös forbindelse“. Forbindelsen er med i hans vogn, da han kører en cyklist ned — og hun får ham til at køre bort fra ansvaret. Men hans kone og søn erfarer sandheden, og til slut melder han sig til politiet. Historien er fortalt tort, uden følelse, uden nerve, uden økonomi.

Bardems film er nervøs, økonomisk, interessant.

Carlos Casaravilla, Otello Toso, Lucia Bosé og Alberto Closas i „En Cyklists Død“.

Elskeren og hustruen (hun er ved rattet) kører en cyklist over, igen er det kvinden, der gennemtrumper flugt fra ansvaret. Han vil til slut, at de skal bekende alt, men hun kan ikke opgive sin luksustilværelse — for at reddet den slår hun ham ihjel. Kort efter dør hun selv tragisk-ironisk; for at undgå at køre endnu en cyklist ned svinger hun bilen for stærkt til siden og styrtet ned fra en bro.

Den spanske film er langt mere melodramatisk end den tjekkiske. Men det moderne filmmelodrama besidder ofte kvalitater. Man fristes næsten til at sige, at jo mere melodramatisk en instruktør gør en film, jo større perspektiver (sociale: „Vild Ungdom“, politiske: „Der Verlorene“, erotiske: „El“) kan han tillade sig at give den; han kan „købe“ intelligente scener for populære knaldefekter. „En Cyklists Død“ er rig på perspektiver. Den spanske overklassen bliver udsat for et næsten bunuelsk had, alt er ikke såre godt hos Franco.

Så meget fremgår tydeligt af det realistiske i filmen. Men den synes mig at gå videre ved at være allegorisk. Elskeren har svigter sin idealistiske ungdom ved at lade sig protegere af autoriteterne; studenterne demonstrerer mod ham, fordi han i sin selvoptagethed uretfærdigt lader en eksaminand dumpe, og politiet griber ind (sm. med de virkelige studenterdemонstrationer i Spanien); da hovedpersonen finder tilbage til sit uspolerede jeg, tænker han på sin indsats i borgerkrigen — alt dette forekommer mig at være en for os forstået og forvreden, men for tænkte spanske tilskueres mere forståelig protest mod regimet. Jeg forestiller mig, at hovedpersonen kæmper mod Franco i borgerkrigen, og at han føler skyld, fordi han senere indgik et kompromis med diktaturet. Jeg tror, at det er denne skyld, „En Cyklists Død“ først og fremmest handler om.

Det synes mig at underbygge denne påstand, at filmen er ret svag i det „menneskelige“ og det fortællende, der gang på gang trænges i baggrunden af en særdeles udspukket, avantgardistisk præget montage og billedraffinemerter, der anbringer det æstetiske mellem os og den medfølede oplevelse. Filmen er intellektuel, polemisk, ikke gribende.

På en måde har statsmagten sejret. Man føler, at Bardem er tvunget ud i antydningen, i det uklare, i det precise. Historien (realiteterne) og protesten (allegorien) er ikke blevet en klar enhed. Hvordan skulle den kunne blive det i Franco-Spanien?

Men at Bardem er kommet så langt som i „En Cyklists Død“ afteninger den største respekt. Han er en instruktør, der hellere vil gå i fængsel end gå påakkord.

Erik Ulrichsen.